

รศ. พญ.โสภรัชช์ วิไลยศ
ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

เงิน หรือ งาน บันดาล **สุข**

“งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข”

เป็นคำขวัญที่ได้ยินมาตั้งแต่เด็ก .. ไม่แปลกเลยที่ใครหลายคนคิดแบบนี้

ปัจจุบันคนส่วนมากมุ่งมั่นกับการทำงานเพื่อหาเงิน เพื่อจะได้มีบ้านใหญ่ ๆ รถแพง ๆ โก้ ๆ ทำให้ต้องทำงานมากขึ้นไปเรื่อย ๆ บางคนก็ได้เงินมาแล้วก็เก็บอย่างเดียว พอแก่แล้วก็เอาเงินที่เก็บมาจ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาล .. บางคนอยากรวยทางลัดก็ทุ่มไปกับการเล่นการพนัน .. การทุจริตคอร์รัปชั่น .. บ่อยครั้งที่มึนเรื่องทะเลาะกันก็ไม่พ้นเพราะเรื่องเงินทอง บางคนสายเลือดเดียวกันแท้ ๆ แต่ก็ต้องตัดขาดกันเพราะ “เงิน” .. หรือข่าวตามหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ก็เห็นกันบ่อยไปว่ามีคนทำร้ายกันเพราะเรื่อง “เงิน” อีกเช่นกัน ถ้ามว่า “เงิน” เป็นสิ่งที่ไม่ดีหรือเปล่า .. เปล่าเลย “เงิน” ไม่ได้ทำอะไรผิด เงินไม่มีชีวิต เพียงแต่เจ้าเงินนี่แหละ ที่มนุษย์เป็นคนกำหนดให้มันมีค่า ใช้แลกเปลี่ยนข้าวของได้เท่านั้นเอง มนุษย์ต่างหากที่ยึดติดกับเงินมาก จนเกิดความโลภ ความหลง และเป็นสาเหตุให้นำไปสู่เหตุการณ์ที่เลวร้ายต่าง ๆ ตามมา คงไม่เถียงว่าทุกคนล้วนอยากมีความสุข .. แต่ “เงิน” ไม่เท่ากับ “ความสุข” ที่แท้จริง เงินไม่ได้อยู่กับเราไปตลอด เดี่ยวเสียเงินก็เศร้า พอได้เงินก็ดีใจ อารมณ์ขึ้น ๆ ลง ๆ พอต้องการเงินมาก “ความโลภ” ก็เข้าครอบงำ และเป็นจุดเริ่มต้นของอบายอีกหลายอย่างตามมา ..

แล้วเราเคยถามตัวเองบ้างหรือไม่ว่า “ความสุข” ที่แท้จริง คืออะไร? หรือที่เราทำงานทุกวันนี้เพราะอะไร?

เมื่อหลายปีที่แล้วฉันเคยอ่านบทความของผู้ชายคนหนึ่งที่ได้เล่าเรื่องราวของตัวเองกับครอบครัวไว้ใน website หนึ่ง เขาเล่าว่า เขาทำงานอยู่กรุงเทพฯ กำลังกลุ่มใจเรื่องเศรษฐกิจที่ตกต่ำ เขาต้องทำงานหนักเพื่อหาเงิน วันหยุดยาวช่วงหนึ่งทำให้เขาได้มีโอกาสรückกลับบ้าน ไปเยี่ยมพ่อกับแม่ที่อยู่ต่างจังหวัด บ้านเขาไม่รวย เป็นบ้านติดทะเล เขาถามพ่อกับแม่ว่า รู้ไหมว่าตอนนี้เศรษฐกิจไม่ดี หุ่นก็ตก พ่อแม่บอกว่าไม่รู้ และไม่รู้สึกเดือดร้อนอะไร เพราะพ่อแม่ก็มีอาหารกินอุดมสมบูรณ์อยู่ทุกวัน บ้านเขาเลี้ยงไก่ไว้ออกไป พ่อก็ออกไปตกปลาเป็นอาหาร แม่ปลูกผักเอง ทุกสิ่งทุกอย่างในบ้านล้วนเอามาทำอาหารกินได้ อิ่มหน้าสำราญ ถึงแม้หุ่นจะตก พวกเขาก็ยังมีความสุขกิน ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่เครียดเหมือนนักธุรกิจร้อยล้านที่กำลังกังวลว่าหุ่นตก จะเสียเงินไปอีกเท่าไร .. ก่อนกลับมากลางกรุงเทพฯ ชายหนุ่มคนนี้ก็เข้าใจคำว่าอยู่อย่าง “พอเพียง” แบบพ่อกับแม่เขา นี่ก็มีความสุขดีนะ ดีกว่าชีวิตเขาและเจ้านายเขาอีก ที่ดูมีเงินเยอะ แต่ก็ต้องทำงานหนัก และคอยกลุ่มใจเวลาเศรษฐกิจตกต่ำ ไม่เห็นยิ้มเหมือนพ่อกับแม่เขาเลย ..

ส่วนอีกครอบครัวหนึ่ง บ้านใหญ่โต มีรถหรูนับสิบล้าน มีเงินเยอะมาก ๆ ประมาณว่าใช้ชาตินี้ก็ไม่หมด แต่อยู่ตัวคนเดียว ไม่เคยแบ่งปันให้คนอื่น ไม่รู้จักคำว่าให้ .. เขาไม่มีเพื่อนญาติก็ไม่มีใครคบ ไม่มีคนที่รักเขาจริง ๆ เขาบอกว่า ตื่นขึ้นมา ไม่มีใคร ไม่รู้สึกว่าจะตัวเองมีคุณค่า คุณจะเลือกเป็นอย่างนี้ไหม? อันนี้หรือเปล่าที่เราเรียกว่า “ความสุข” ? ระหว่างเงินจำนวนมาก หรือ ความสัมพันธ์ที่ดี ความรักจากเพื่อน คนในครอบครัว หรือการมีคุณค่าในตัวเอง ?

อาจจะมีคนถามฉันว่า กล่าวอย่างนี้ไม่ยุติธรรม แล้วตัวฉันล่ะไม่ต้องการเงินเลยหรืออย่างไร? เปล่าเลยค่ะ ทุกคนล้วนต้องการเงินเพื่อมาซื้อปัจจัย 4 ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตทั้งนั้น แต่ต้องการแต่เพียงพอดี เมื่อเงินที่เราสามารถทำให้เราดำรงชีวิตได้ มีที่อยู่อาศัย มีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ ให้เราได้เติบโต แข็งแรง ใช้รักษายามเจ็บไข้ได้ จะได้มีแรงไปช่วยเหลือคนอื่น ไปพัฒนาตนเอง พัฒนางานต่อไป

.. ไม่ใช่ต้องการเงินจำนวนมากเกินความจำเป็น แล้วต้องไปเบียดเบียนผู้อื่น หรือกลายเป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว คดโกง กลายเป็นมีเงินแล้วทุกข์ กลัวเงินจะหาย อันนี้เงินก็ไม่ได้ทำให้คุณมีความสุขแต่อย่างใด ..

หลายคนทำงานเพื่อหาเงิน .. ก็จะมีความสุขทุกวันสิ้นเดือน พอเงินหมดความสุขก็หาย ไม่มีแรงทำงาน พอโดนตัดเงินเดือน เจ้านายไม่ให้ 2 ชั้น ก็ไม่อยากทำงานแล้ว แอ้มโกรธเพื่อนอีก ทำไมเพื่อนได้เงินเดือนขึ้น แต่เราไม่ได้ .. เคยฟังพระอธิการไพศาล วิสาโล เจ้าอาวาส วัดป่าสุคะโตเทศน์ ท่านเล่าว่า มีคนงานกำลังก่อสร้างกำแพงวัดอยู่ 3 คน พอถามคนแรกว่ากำลังทำอะไร ชายคนนั้นก็ตอบว่ากำลังก่ออิฐ พอถามคนที่สองบอกว่ากำลังสร้างกำแพง พอถามคนที่สามบอกว่ากำลังสร้างวัด การทำงานของทั้งสามคนต่างกันมาก คนแรกดูเหนื่อยล้า ไม่มีความสุข รอแต่เมื่อไรจะเลิกงาน ขณะที่คนที่สามทำงานด้วยใบหน้ายิ้มแย้มเบิกบาน ถึงเหงื่อท่วมตัว ก็ดูไม่เหน็ดเหนื่อย ทั้งที่เป็นงานเดียวกัน ..

หากคุณทำงานเพราะเงิน คุณก็อาจจะเหนื่อยล้า และไม่ยอมมาทำงาน หากวันใดเงินหมด เงินเดือนไม่ขึ้น หรือเพื่อนได้เงินมากกว่าเรา แต่หากคุณคิดว่าคุณกำลังทำงานเพื่อพัฒนาองค์กร เพื่อสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ เพื่อให้คนอื่นได้ประโยชน์จากสิ่งที่คุณกำลังทำ สิ่งที่คุณทำเป็นสิ่งมีคุณค่า คุณก็จะทำงานอย่างมีความสุข ยกตัวอย่างเช่น คนญี่ปุ่นทำงานที่ร้านอาหาร บริการดีเกินร้อย ไค้แล้วไค้จิกอีก อาหารก็ไม่ได้แพง ทำไมถึงบริการดีอย่างนี้ หรือคนขับแท็กซี่บริษัทแห่งหนึ่ง ที่บริการลูกค้าประจัญดาติมิตร พูดจาสุภาพ หรือคนทำความสะอาดห้องน้ำ ที่ทำด้วยรอยยิ้มถึงแม้จะต้องอยู่ในห้องน้ำทั้งวัน .. เมื่อถามคนเหล่านี้ จะได้คำตอบว่า สิ่งที่เขาทำเพื่ออยากเห็นรอยยิ้มของลูกค้าเวลาที่มากินข้าวที่ร้านอาหาร เวลานั่งรถของเขา หรือแม้แต่เวลาเข้าห้องน้ำ บ่งบอกว่าเขาทำงานได้สำเร็จแล้ว แค่นี้เขาก็มีความสุขที่ได้ทำงานแล้ว คนญี่ปุ่นจะไม่อยากได้เงินค่าทิป เพราะเขาถือว่าเป็นหน้าที่ที่เขาต้องทำให้ดีที่สุด .. หากทำงานเพื่อหวังว่าจะได้ค่าทิป แล้วไม่ได้ ก็จะไม่มีความสุขในการทำงาน มีคนเคยถามฉันว่าตรวจคนไข้เหนื่อยไหม? เพราะเห็นฉันคุยกับคนไข้ได้อย่างไม่เหน็ดเหนื่อย แม้จะดึกแล้วก็ตาม ฉันบอกว่าตรวจคนไข้เหมือนตรวจญาติ รู้จักกันมานาน บางคนดูกันตั้งแต่เกิดจนโต ได้รับรู้ความเป็นไปของพวกเขา เห็นพัฒนาการ จากเด็กประถม จนเข้ามหาวิทยาลัย จนทำงาน พอรักษาเขาแล้วเขาหายก็เป็นเหมือนกำลังใจให้เรามีแรงทำงานต่อไป นี่คือ **“ความสุข”** ที่ได้จากการทำงาน .. ยอมรับว่าก่อนตรวจคนไข้บางครั้งก็รู้สึกเหนื่อยเพราะทำงานมาทั้งวัน แต่ที่แปลกกว่า คือ พอตรวจเสร็จ ความเหนื่อยกลับหายเป็นปลิดทิ้ง ได้ความอึดใจมาแทน ..

พระพรหมมิ่งคลาจารย์ หรือหลวงพ่อบุญญานันท์ภิกขุจึงกล่าวเกี่ยวกับงานไว้ว่า **“งานคือชีวิต ชีวิตคืองาน บันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขเมื่อทำงาน”** หากเราทำงานเพื่อสร้างสรรค์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อคนอื่นทำงานให้มีความสุข เราก็จะสนุกกับงานที่ได้ทำ .. ฉันเชื่อว่าหากเราทำงานดี ตั้งใจทำ ทำด้วยความสุข .. อันนี้ถือว่าเราได้ **“ความสุข”** ไปแล้วในขั้นแรก ส่วนเงินก็จะตามมาเอง และหากเราอยู่อย่างพอเพียง เราก็จะไม่หงุดหงิดและทุกข์ใจ

“คนที่มีความสุข ไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่ยรวยที่สุด”

แต่

“คนที่รวยความสุข คือ คนที่รู้จักพอเพียง และรู้จักแบ่งปัน ..”

